

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВК4. Безпека в туризмі
(вибірковий)

Спеціальність	<u>242 «Туризм і рекреація»</u>
Освітня програма	<u>«Туризм»</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

Л. І. Єпик, к.і.н., доцент
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні кафедри
туризму

протокол №12 від 10.06.2025 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

О. В. Коваленко
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Л. І. Єпик
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

О. М. Бакуменко
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Л. А. Дяченко (додається)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(Н. М. Баранік)
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Безпека в туризмі		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»		
6.	Семестр та тривалість вивчення	III семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна / заочна форма навчання		Самостійна робота денна / заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		20/2	30	
			Лабораторні	
			-	100/148
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Епик Лариса Іванівна, к.і.н., доцент кафедри туризму, кабінет 211e		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: larusyabarabash2017@gmail.com		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка магістрантів спеціальності «Туризм і рекреація» щодо опанування основних засад безпеки в туризмі, постулатів і категорій безпеки туризму, тенденцій розвитку безпеки туризму в сучасному світі, механізмів і технологій її забезпечення, ролі і місця права в цьому процесі.		
12.	Мета освітнього компонента	Забезпечення майбутніх фахівців низкою теоретичних знань, практичних навичок і вмінь в галузі управління безпекою (ризиками) в туристичній діяльності.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Туризмологія та основи рекреації; Управління проєктами та якістю в туризмі.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, безпека в туризмі, ризики в туристичній діяльності, безпека в туризмі, страхування в туризмі, безпека транспортного забезпечення, безпека в закладах розміщення, безпека туристичних дестинацій, вимоги до безпеки.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна/заочна форма навчання				Реком. літ-ра
	Аудиторна робота			Сам. роб.	
	Лк	П.з/ семін	Лаб з.		
Тема 1. Основи організації безпеки в тур. діяльності 1.1. Поняття та загальна характеристика безпеки туризму. 1.2. Складові системи безпеки туристичної сфери. 1.3. Формальності та рівні безпеки. 1.4. Нормативно-правове забезпечення безпеки туризму в Україні.	2/2	2		12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10
Тема 2. Ризики в туристичній діяльності 2.1. Класифікація ризиків в туризмі. 2.2. Визначення та класифікація надзвичайних ситуацій. 2.3. Критерії оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності в туристичній сфері. 2.4. Поняття та склад особистої безпеки туристів.	2	4		12	2, 5, 7, 9, 10
Тема 3. Організація роботи туристичного підприємства із забезпечення безпеки туриста 4.1. Організаційні аспекти забезпечення безпеки туриста під час подорожі. 4.2. Безпека у туристичному поході та на екскурсії. 4.3. Страхування в туризмі. 4.4. Форми та методи адміністративно-правового регулювання в сфері безпеки туризму в Україні.	2	4		12	1, 3, 4, 6
Тема 4. Особливості організації безпеки транспортного забезпечення туристичної подорожі 4.1. Основи організації безпеки транспортного забезпечення в туризмі. 4.2. Вимоги до забезпечення безпеки туриста на повітряному транспорті. 4.3. Вимоги до забезпечення безпеки туриста на водних видах транспорту. 4.4. Вимоги до забезпечення безпеки туриста на сухопутних видах транспорту.	2	4		12	5, 8, 10
Тема 5. Особливості організації безпеки в закладах розміщення 5.1. Загальні засади організації забезпечення безпеки в засобах розміщення. 5.2. Особиста безпека туристів в засобах розміщення. 5.3. Особливості збереження майна туристів в засобах розміщення. 5.4. Економічна безпека засобу розміщення.	4	4		13	1, 3, 4, 5, 6, 9
Тема 6. Забезпечення безпеки туризму за основними видами 6.1. Релігійний туризм та паломництво: вимоги до забезпечення безпеки. 6.2. Подієвий туризм: вимоги до забезпечення безпеки. 6.3. Лікувально-оздоровчий туризм: вимоги до безпеки. 6.4. Безпека при активних формах туризму.	2	4		13	2, 5, 7, 9
Тема 7. Безпека функціонування туристичних дестинацій 7.1. Екологічна безпека рекреаційних територій та туристичних дестинацій.	2	4		13	1, 3, 4, 6

7.2. Економічна безпека підприємств галузі туризму та туристичних дестинацій. 7.3. Система суб'єктів адміністративно-правового забезпечення безпеки туризму в Україні.					
Тема 8. Національні та міжнародні вимоги до безпеки туризму. 8.1. Завдання, функції та принципи адміністративно-правового забезпечення безпеки туризму в Україні 8.2. Національні гарантії безпеки туриста. 8.3. Міжнародний правовий зміст гарантії безпеки туриста. 8.4. Інноваційні заходи щодо механізму адміністративної діяльності органів державної влади в сфері щодо забезпечення безпеки в сфері туризму.	4	4		13	4, 5, 8, 10
Всього за семестр	20/2	30		100/148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем, проведення практичних робіт; - модерування дискусій.	12	- опрацювання незнайомих (нових) термінів; - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - написання есе та/або тез доповідей.	25
ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	12	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт.	25
ПРН9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем та практичних робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій.	13	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт; - написання есе.	25
ПРН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій; - перевірка мультимедійних презентацій, тез доповідей.	13	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт.	25
Всього годин		50		100

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Основи організації безпеки в туристичній діяльності. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	8 балів /8%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Ризики в туристичній діяльності. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Організація роботи туристичного підприємства із забезпечення безпеки туриста. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Особливості організації безпеки транспортного забезпечення туристичної подорожі. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами кращих практик.	9 балів /9%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Особливості організації безпеки в закладах розміщення. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	8 балів /8%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Забезпечення безпеки туризму за основними видами. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 12 тижня
8.	Практична робота 7. Безпека функціонування туристичних дестинацій. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами.	9 балів /9%	До 13 тижня
9.	Практична робота 8. Національні та міжнародні вимоги до безпеки туризму. Складання презентації та есе на тему заняття.	9 балів /9%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 15 тижня

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Основи організації безпеки в туристичній діяльності	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 2. Ризики в туристичній діяльності	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практичні роботи до теми 3. Організація роботи туристичного підприємства із забезпечення безпеки туриста	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 4. Особливості організації безпеки транспортного забезпечення туристичної подорожі	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 5. Особливості організації безпеки в закладах розміщення	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 6. Забезпечення безпеки туризму за основними видами	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Безпека функціонування туристичних дестинацій	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 8. Національні та міжнародні вимоги до безпеки туризму	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.3. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Брусільцева Г. М. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
2. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2020. 340 с.
3. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навч. посіб. ; Київ. ун-т туризму, економіки і права.: Кондор, 2019. 575 с.
4. Маринін М. М. Туристські формальності і безпека у туризмі. Безпека міжнародного туризму як найголовніша його умова. Режим доступу: <http://infotour.in.ua/marinin24.htm>.
5. Охрименко О. О. Страхування у сфері туризму та готельного господарства. Навч. посібник. Київ : Вища школа, 2020. 258 с.
6. Про туризм: Закон України від 1995. № 31 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95>
7. Про страхування: Закон України від 1996. № 18 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
8. Торяник В.М., Джинджоян В.В. Безпека туризму: навчальний посібник. Дніпро : ВНПЗ «ДГУ», 2021. 284 с.
9. Чорненька Н. В. Безпека туризму: навч. посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 188 с.
10. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник. Київ : Атіка, 2019. 264 с.

6.2. Додаткові джерела

- Безпека туристичних подорожей та страхування. Режим доступу: https://pidru4niki.com/2015060965060/turizm/bezpeka_turistichnih_podorozhey_strahuvannya
- Безпека у туризмі як чинник сталого розвитку туризму. Режим доступу: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2014/10/08/безпека-у-туризмі-як-чинник-сталого-розвитку-туризму/>
- Державне агентство розвитку туризму. URL: <https://www.tourism.gov.ua>
- Національний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги // Новини турбізнесу, 2004.
- Електронна бібліотека по туризму, звіти Всесвітньої туристичної організації, законодавчі акти по туризму. URL: <http://tourlib.net/>
- Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації URL: <http://www2.unwto.org>

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
БЕЗПЕКА В ТУРИЗМІ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ПРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Дяченко Л. А.
(ПІП)

(Підпис)